

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Викладачам вищих навчальних закладів потрібно пом'ятати, що лише плідна та якісна самостійна робота здатна забезпечити постійний ріст професійної кваліфікації майбутніх фахівців, спонукати їх до безперервного творчого пошуку. Тому, першочерговим завданням педагога повинна бути не тільки передача студентам навчальної інформації, а, насамперед, навчання їх необхідним засобам самостійних дій для її здобуття та раціонального осмислення.

Загально відомо, що навчальний матеріал засвоюється ефективніше, а навички пізнавальної діяльності формуються у студентів інтенсивніше саме під час самостійної роботи. Але слід зазначити, що саме цей вид діяльності викликає у студентів багато труднощів.

Кожен викладач знає, що процес навчання протікає набагато успішніше, якщо у студента сформована позитивна мотивація, пізнавальний інтерес, потреба в здобутті знань, почуття обов'язку та інші мотиви. І саме викладач повинен стати рушійною силою до формування цих мотивів.

Ключовими факторами правильної організації самостійної роботи мають виступати:

- 1) чітке визначення змісту, обсягу завдання, його складності, системи роботи над завданням;
- 2) чітке та логічне визначення методів, прийомів та зразків виконання завдання;
- 3) обов'язкове визначення критеріїв перевірки, контролю та оцінювання виконаного завдання;
- 4) індивідуалізація завдань та усунення деструктивних факторів.

Особливе значення для активізації самостійної пізнавальної діяльності студентів мають дидактичні матеріали. Потрібно створювати навчальні посібники, методичні рекомендації, вказівки, фахові термінологічні словники

підбирати тексти та розробляти комплекси вправ основним завданням яких буде навчити студента самостійно опрацьовувати навчальний матеріал.

Важливим мотивуючим чинником самостійної роботи є орієнтація змісту навчальних матеріалів на практичні потреби студентів, їхні інтереси та майбутню професійну діяльність. Вони повинні бути сучасними, цікавими, доступними, містити зразки виконання вправ та мати творчо-пошукове спрямування.

Використання таких форм індивідуальної роботи, як самостійна робота студентів з оригінальними джерелами інформації, підготовка рефератів, виступи з науковими доповідями на семінарах та конференціях активізує пізнавальну діяльність, спонукає до подальшої систематичної роботи за межами аудиторії. Колективні форми самостійної роботи такі як дискусії, ділові ігри та інші види інтерактивної діяльності розкривають не лише знання теоретичного матеріалу, а й уміння використовувати на практиці одержані знання.

Комп'ютерні технології та мережа Інтернет є основними способами зацікавлення та заохочення студентів до самостійної роботи завдяки зручності у використанні, доступності та можливості знайти будь-який потрібний матеріал на будь-яку тему тощо.

При організації самостійної роботи слід також враховувати індивідуальні та психологічні особливості групи або кожного окремого студента. Доцільно пропонувати завдання різного обсягу та рівня складності з правом вибору бажаного варіанту.

Контроль виконання самостійної роботи студентів повинен бути невід'ємним складником навчального процесу. Рідко який студент виконає завдання, якщо він знає наперед що викладач його не перевірить, або не оцінить певною кількістю балів.

Значну роль у формуванні самостійності й активності відіграє послідовне навчання студентів загальним прийомам раціональної організації своєї самостійної роботи. До таких прийомів і вмінь належать уміння оформлювати

та вести конспект, працювати з книгою, технічними засобами, системно аналізувати завдання та планувати їх виконання.

Література:

1. Авдеєнко А.П. Організація самостійної роботи студентів / А. Авдеєнко, Л. Дементій. – К.: НМЦВО, 2002. – 246с. – (Проблеми освіти: науково-методичний збірник, № 27).

2. Пащенко Т.М. Проблеми організації самостійної роботи студентів / Пащенко Т.М. – К.: НМЦВО, 2003. – 308с. – (Проблеми освіти: науково-методичний збірник, № 33).